

Mottakers navn vil bli flettet inn ved ekspedering.
Evt. kontaktpersons navn vil også bli flettet inn her.

Deres ref.:
Vår ref.: 16/33424-2
Saksbehandler: Morten Frantze
Dato: 29.11.2016

Høring av forslag til endringer i plan- og bygningslovgivningens regler om konsekvensutredninger

Vi viser til brev 30.09.2016 fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet og Klima- og miljødepartementet, samt til vår relativt omfattende høringsuttalelse i brev 09.10.2014 vedrørende daværende utkast til (i) forskrifter om konsekvensutredninger for planer etter plan- og bygningsloven og (ii) forskrifter om miljøvurderinger av tiltak etter sektorlover. Videre viser vi til våre senere, muntlige innspill til flere av de forslag som inneværende høring omfatter. Ut fra dette begrenser vi oss i denne omgang til noen få generelle punkter.

Helsedirektoratet er enig i at de to gjeldende forskriftene om (i) og (ii) samles i én ny forskrift. Vi viser til anførslene i vårt brev 09.10.2014 side 2-3. Ifølge høringsbrevet 30.09.2016 foreslås ingen endringer i ansvarsfordelingen mellom KMD og KLD hva gjelder regelverket om konsekvensutredninger. Fortsatt, nødvendig samordning mellom de to departementene må da forutsettes.

Generelt kan det være vanskelig å få oversikt over regelverket om konsekvensutredninger etter plan- og bygningsloven kap 4 og 14, likeså over høringsforslagene og mulige konsekvenser av disse. Dette kan ha sammenheng med bl.a. regelverkets vidtfavnende formål og virkeområde, regelverksteknikk, forholdet mellom forskriftens hoveddel og ulike vedlegg mv. Vi vil anbefale at regelverkets form og innhold forenkles, jf. hensynet til brukervennlighet, utarbeidelse av veiledere mv. Et moment i denne forbindelse er at plan- og bygningslovgivningens regler om konsekvensutredninger er et sentralt referansepunkt for annet nasjonalt regelverk om konsekvensutredninger.

Forskriftsutkastets § 1 har overskriften «Forskriftens formål og virkeområde». Det bør innledningsvis i forskriften fremgå tydeligere hvilke (typer) planer og tiltak forskriften gjelder for. Jf. hensynet til brukervennlighet foruten forskriftens hjemmelsgrunnlag, bl.a. plan- og bygningsloven § 14-6: «*Kongen kan i forskrift gi bestemmelser om hvilke tiltak og planer som omfattes av dette kapitlet samt ...*» Gjeldende forskrift om konsekvensutredninger for tiltak etter sektorlover § 2 inneholder en bestemmelse om forskriftens saklige virkeområde.

Helsedirektoratet er tilfreds med, slik vi oppfatter det, at begrepet «environment» på engelsk konsekvent er oversatt til «miljø og samfunn» i forskriftsforslaget, jf. bl.a. formålsparagrafen i plan- og bygningsloven (§ 1-1).

Slik Helsedirektoratet ser det, vil en eventuell forskrift i samsvar med høringsforslagene innebære en svekkelse av hensynene til befolkningens helse og til helsens fordeling i befolkningen jf. sosial ulikhet i helse. Dette finner vi uheldig.

Fra gjeldende vedlegg III (vurdering av vesentlige virkninger) foreslås «helsens fordeling i befolkningen» og «vesentlige konsekvenser for befolkningens tilgjengelighet til uteområder, bygninger og tjenester» tatt ut. Begrunnelsen er bl.a. at dette er vanskelig å operasjonalisere i praksis. Vi minner om at vi tidligere har fremsatt forslag overfor KMD om operasjonalisering og tolkning.

I vedlegg III er det tatt inn et siste punkt 1.g) «risikoen for befolkningens helse, f.eks. som en følge av vann- eller luftforurensning». Vi mener hensynet til folkehelsen burde vært gitt større (bredere) fokus i punkt 1. Blant annet kan eksempelvalget også inkludere helsens fordeling, sosiale miljøfaktorer mv. Kriteriene for hva som skal utløse konsekvensutredning av planer og tiltak som nevnt i forskriftsutkastet § 5, må være tilstrekkelig tydelige. Det vil være uheldig dersom disse kriteriene tolkes for snevert. Vi etterlyser i denne forbindelse også bedre samsvar mellom vedleggene III og IV. Det følger av vedlegg IV (innhold i konsekvensutredningen) punkt 4 a og b at dersom det gjøres en konsekvensutredning av plan/tiltak, skal hensynene til befolkningens helse, hvordan helsen fordeler seg i befolkningen, barn og unge, kriminalitetsforebygging være noen av de faktorene som skal vurderes.

Forholdet mellom plan- og bygningslovgivningens og annen lovgivnings regelverk om konsekvensutredninger, herunder folkehelseloven (fhl) § 11 om helsekonsekvensutredning, bør omtales i veiledningsmateriell enten til det regelverket som denne høringen omfatter, eller til folkehelseloven. KU-forskriften etter plan- og bygningsloven og fhl § 11 vil supplere hverandre. Bestemmelsenes formål og virkeområder følger av de respektive regelverk. KMD- og KLD-forskriftene medfører ingen innskrenkninger i bestemmelsen i fhl § 11.

Folkehelselovgivningen oppstiller en forventning om en proaktiv forvaltning som ivaretar folkehelsehensyn i prosesser etter plan- og bygningsloven. God konsekvensutredning før rammene fastsettes vil kunne gi bedre gjennomslag for hensynene til miljø, samfunn og helse og være ressursbesparende i forhold til å treffe en rekke enkeltvedtak om konsekvensutredning etter folkehelseloven. Vi viser ellers til vårt brev 09.10.2014 siste (tekst)side.

Vennlig hilsen

Jakob Linhave e.f.
avdelingsdirektør

Morten Frantze
seniorrådgiver

Dokumentet er godkjent elektronisk

Mottaker	Kontaktperson	Adresse	Post
Klima- og miljødepartementet		Postboks 8013 Dep	0030 OSLO
Kommunal- og moderniseringsdepartementet		Postboks 8112 Dep	0032 OSLO